

פרשת וזאת הברכה א' וב' ד' – י"ז תשרי תשע"ה לפ"ק

יום חמישי – א' דראש השנה

בליל ראש השנה אחר תפלת ערבית ואמירת לדוד מזמור, עברו כל הקהל לפני רבינו שליט"א לברכת לשנה טובה שנמשך למשך זמן רב, בעוד שהמונים מתושבי העיר הגיעו לברך ולהתברך בברכת השנה. – על הדרך למעונו עלה רבינו שליט"א לבית אלמנת הרה"ח רבי אביגדור יאקאבאוויטש ע"ה, וברך את כל בני המשפחה בברכת שנה טובה.

ביום ראש השנה לפני התקיעות דרש רבינו שליט"א דברי התעוררות בגודל מעלת וקדושת היום כי הוא נורא ואיום, ורק בלב נשבר ונדכה יכולים לשבור המחיצה שמפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים. וצריכין להתעצם בהתפללות שמתפללים, ולהאמין שהקב"ה שומע תפלת כל פה באיזה מצב שהאדם נמצא. ולזה קורין פרשת חנה שהיתה עקרה ונפקדה בזה היום, שעל אף שפקידתה היתה שלא כדרך הטבע בהיותה בת ק"ל שנים כמבואר במדרש, עם כל זה בשברון לבה שפכה את נפשה לפני ה' באמונה גדולה שתתקבל תפלתה, ויתן לה ה' את שאלתה.

רבינו שליט"א סיים את דבריו שכן יתן ה' שנפקד כולנו בדבר ישועה ורחמים, בזרע של קיימא לעבודתך וליראתך, בני חיי ומזוני רויחי. והדגיש שהלב כואב מאוד לשמוע איך שאברכים שוחים את צערם שאין להם די מחסורם לכלכל את בני ביתם, וביום זה שביקש אדם הראשון על מטר שהוא חיי עולם הזה (כמבואר ברש"י בראשית ב-ה) הזמן מסוגל שיתקבל תפלתנו לרחמים ולרצון. והעיקר להרבות בתפלה עבור כבוד שמו יתברך, ובתקיעת שופר יתעורר קול שופר של משיח בביאת בן דוד במהרה.

טרם נטות צללי ערב הלך רבינו שליט"א לאמירת תשליך, ואמר פסוקי מי א-ל כמוך וגו', ומזמור שיר המעלות ממעמקים פסוק בפסוק. אחר אמירת התפלות ניער שולי בגדיו כנהוג.

*

שבת קודש – שבת שובה

בשעות אחר הצהרים דרש רבינו שליט"א דרשת שבת שובה בסוגיא דהשוחט בשבת וביום הכיפורים (חולין

ד). והמשיך בדברי אגדה ומוסר שבעת הזאת שורה על כל אחד מישראל אור גדול מהרהורי תשובה שעברו עליו בימי ראש השנה, ומשתוקקים לתיקון המעשים ולקבל עול תורה ומצותיה, והזמן גרמא להתעורר יחד מטירדת ותרדמת הזמן, לשוב אל ה' וללכת בדרכי התורה אשר דרכיה דרכי נועם.

במיוחד הקדיש רבינו שליט"א את דבריו על נסיונות הזמן שהרבה מבני הנעורים נושרים מדרכי התורה למחצה לשליש ולרביע, וישנם דברים אשר מוטל על האבות שכמה פעמים בהתנהגותם יכולים למנוע זאת, ועל כל פנים שלא יהיו שותפים בזה. והעיקר בזה הוא שהחינוך לדרכי התורה יהיה באופן של שמחה ואושר, ולהעלות על הנס יופי דרכי התורה שלא עשנו כגויי הארצות, וכאשר ההורים מרגישים בעצמם שמחת החיים במצוות ה' אזי ישפיעו זאת גם על דורותיהם אחריהם.

והזר על חומר ההשתמשות בכלי האינטערנעט בלי פילטער, אשר מי שנמצא בכיסו כלי זה הוא בגדר מומר לדבר אחד מן התורה, ויוכל להיות בטוח שגם בניו יהיו כמותו, וברבות הימים ימצא אותם בכיפה קטנה או גם בלא זה ח"ו. – והוסיף לעורר על החבורות שונות של מעסידזשעס הנקרא וואטס-עפ אשר יש בתוכו ליצנות ממצות ה' ומנהגי ישראל הקדושים, וממנהיגי ישראל, ומכבה ומקרר את כל ההתלהבות לעבודת הבורא, והכל נעשה מזולזל בעיניו. רבינו שליט"א קרא שמציע לכל אחד ואחד שיפרד מחבורות האלו עכ"פ לעשרת ימי תשובה, ואז ימצא את עצמו בפנים שונות ביום הכיפורים, כשיראת ה' תהא נסוכה על פניו. (תוכן הדברי תורה י"ל בקונטרס מיוחד ע"י המכון).

*

יום שני פרשת וזאת הברכה א'

בשעות הערב נסע רבינו שליט"א לעיר בארא פארק, לבית הרבני הנגיד רבי אהרן הערש עלכויען הי"ו, שם שהה משך שעה ארוכה לקבל את קהל אנשי שלומינו לקראת ימי הרחמים והרצון.

עם סיום קבלת קהל השתתף רבינו שליט"א אצל התנאים של בת ש"ב הרה"ג רבי פרץ טובי דייטש שליט"א (אב"ד

חליטה, ב"פ), עב"ג בן הרב ישראל ראזענפעלד שליט"א (מאנסי), שהתקיים באולם סקווירא (ב"פ).

*

יום שלישי פרשת וזאת הברכה א

בשעות הצהריים נסע רבינו שליט"א אל עבר הבית החיים בעיר ניו דזשערזי, להתפלל ליד ציון אביו כ"ק הגה"צ מסאמבאטהעלי זצוק"ל. משם המשיך רבינו שליט"א לבית החיים של קהלתנו הק' בניו דזשערזי, להתפלל אצל ציוני כ"ק מרנן רבני קהלתנו זצוק"ל.

בשעות הערב נסע רבינו שליט"א לבארא פארק לניחום אבלים אצל משפחת הר"ר משה לויפער ע"ה.

משם נסע רבינו שליט"א לבית הרבני הנגיד רבי אהרן הערש עלבויגען הי"ו, והמשיך לקבל את קהל אנ"ש לקראת ימי הרחמים והרצון.

*

יום רביעי פרשת וזאת הברכה א

בשעות הצהריים הלך רבינו שליט"א לניחום אבלים אצל משפחת הר"ר משה הענדלער ע"ה.

בשעות הערב קיבל רבינו שליט"א קהל אנ"ש לקראת ימי הרחמים והרצון.

*

יום חמישי פרשת וזאת הברכה א

בשעות הצהריים הלך רבינו שליט"א לניחום אבלים אצל משפחת הר"ר בניציון דוד בריעף ז"ל (וומסב"ג).

בשעות הערב קיבל רבינו שליט"א קהל אנ"ש לקראת ימי הרחמים והרצון.

*

ערב שבת קודש – ערב יום כיפור

אחר אמירת סליחות קיים רבינו שליט"א מנהג כפרות, אחר סדר הכפרות הלך לבית השחיטה ובדק את החלף, ואחר השחיטה וכיסוי הדם בעפר הלך לבית המדרש לתפלת שחרית.

אחר תפלת שחרית התקיים בבית רבינו שליט"א האפשערן של בן הר"ר שמואל ראזענבוים הי"ו (חתן הר"ר

דוד אלחנן האפמאן הי"ו). רבינו שליט"א האציל מברכותיו לכל המשפחה.

*

שבת קודש – יום כיפור

כחצי שעה אחר זמן הדלקת הנרות עלה רבינו שליט"א לפני הארון הקודש לדרשת כל נדרי, ובקול מעורר דיבר בקדושת הזמן אשר עיצומו של יום הוא כמו מקוה טהרה לטהר את בני ישראל, וחזר על דברי מרן החתם סופר זי"ע שנשמת האבות שכבר מתו מצטרפים בימים אלו עם תפלות בניהם בבית הכנסת. וכוננה בזה שבאים לעורר לשוב אל ה' בעוד מועד. הם מכירים כבר שהעולם הזה הוא הבל הבלים, והוא כפרוזדור לפני הטרקלין, ומקיצים את האדם לומר מה לך נרדם, חפשו במעשיכם וחזרו בתשובה, הביטו לנפשתיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכם.

והמשיך בדבריו על סדר השאלות ששואלין את האדם לעתיד ביום הדין, להזהר במשא ומתן באמונה ולא ליגע בפרוטה של חבירו, ועצם הפרנסה יהא באופן המותר, ולעשות תיקונים והרחקות בכלי האינטערנעט שלא יכשל בו. לקבל על עצמו לקבוע עתים לתורה, ויותר חשוב לקבוע בחבורה שלומדים דף או עמוד ליום על סדר הש"ס, ומכל שכן אם יכול להבחין עליו בכל חודש על לימודו. עסקת בפריה ורביה, לסייע בשידוכים והכנסת כלה, והבאת שלום בן איש לאשתו, ולצפות לישועת ה' בביאת המשיח ולחכות בכל יום שיבא.

כאן הפנה רבינו שליט"א את דבריו אל הבחורי חמד בבקשה, תדעו שאתם העתיד של כלל ישראל, ואתם חביבים ויקרים לפני הקב"ה ביותר, שאף עם הנסיונות הזמן יושבים ועוסקים באורייתא תדירא. תקבלו על עצמיכם שלא תגעו בשום כלי שיש עליו אינטערנעט אפילו עם הכשר, זה יפסיד בעתיד תפארת כל ימי חייכם, וכל עסקיכם תהיה רק בתורת ה' לחזור מסכת אחר מסכת, ואז אשריכם ואשרי חלקכם בזה ובבא.

וסיים את דבריו, שבשעה זו כאשר מוציאים הספר תטרה יעמוד התורה למליץ יושר בעדינו, אשר נהרי דם שפכו כלל ישראל עבור התורה, וישראל עם קדושו אינם סרים מדרכי התורה אף בתוך נסיונות הקשים, והתורה הקדושה יתחנן בבקשה שנוכה לשנת ששון ושמחה בביאת בן דוד.

עם סיום תפלת ערבית ואמירת שיר היחוד למד רבינו שליט"א משניות פרק ז' מסכת יומא. אחר כך זימרו יחד 'מנוחה ושמחה, ו'לא-ל אשר שבת', לרגל יום שבת קודש. אחר כך נכנס רבינו שליט"א לחדרו בבית המדרש, וכבקרת רועה עברו קהל הנוכחים לברכת הקודש אשר על ראשם יצור.

במוצאי יום הכיפורים, אחר עבודת היום בתפלת המוספין וסדר העבודה בהשתפכות הנפש, ותפלת נעילה הבוקעת רקיעים, יצאו כל הקהל לקדש הלבנה בשמחה ובטוב לבב, כשממשיכים עוד בריקודים אשרי העם שככה לו' ברוב חדוה והתרגשות.

*

יום ראשון פרשת וזאת הברכה ב'

לפני התפלה הניח רבינו שליט"א תפילין לבן הר"ר שמואל ישראל ניימאן הי"ו (וומסב"ג). אחר התפלה השמיע רבינו שליט"א דברי הדרכה להבחור הבר מצוה, ונתן לו דורן דרשה, והאציל מברכותיו לכל המשפחה.

*

יום שני פרשת וזאת הברכה ב'

בשעות אחר הצהרים הלך רבינו שליט"א לביקור אצל הר"ר אשר זעליג גאלדבערגער הי"ו.

*

יום שלישי פרשת וזאת הברכה ב'

בשעות הערב הלך רבינו שליט"א ביחד עם דייני קהלתנו הק', להכשרת הבורות של מי גשמים, במקוה החדשה

בבית מדרשנו בווייליאמסבורג. רבינו שליט"א עבר על כל פרטי ודקדוקי ההלכה עם הרב רבי יצחק טריגער שליט"א, מומחה גדול לעניני מקוואות, ועלה על גג בית מדרשנו לראות אופן העברת מי הגשמים מן הגג לאוצר. אחר כך עבר על כל סדר המשכת המים ע"ג קרקע, ולבורות ההשקה והזריעה, ועל יבוש הבורות ממים שאובים וכו'. עם סיום הדברים הודה רבינו שליט"א לכל העסקנים על פעלם הטוב, ושיוכלו לברך על המוגמר בקרוב ובשעה טובה.

*

יום ב' דסוכות

בליל יום טוב שני התקיים שמחת בית השואבה בהסוכה הגדולה שע"י בית מדרשינו. אחר שזימרו מזמורי שיר המעלות וניגוני החג השמיע רבינו שליט"א דברי תורה בעניני החג. בברכת המזון נתכבד חדב"ן הרה"ג רבי אהרן ישעי' ראונער שליט"א.

*

שבת חול המועד סוכות

במוצאי שבת קודש ליל ב' דחול המועד נערכה בהסוכה הגדולה שע"י בית מדרשנו סעודת שמחת בית השואבה לתלמידי ישיבתנו הק', בראשות רבינו שליט"א. אחר שזימרו זמירות למוצאי שבת וניגוני החג, נאם הרב רבי אליעזר פליישמאן שליט"א לכבוד הנאספים. אחר כך השמיע רבינו שליט"א מדברותיו בעניניא דיומא. בברכת המזון נתכבד הרה"ג רבי יואל משה מרדכי שליט"א. עם סיום ברכת המזון יצאו כל הנאספים במחול וריקודין לרגל שמחת בית השואבה.

ימי חג הסוכות (פרשת בראשית) י"ה – כ"ד תשרי תשע"ה לפ"ק

יום ראשון – ב' דחול המועד סוכות

אחר התפלה הסיב רבינו שליט"א למסיבת לחיים לרגל היארצייט של זקינו (אבי אמו) הגה"ק רבי חיים יהודא דייטש זצוק"ל דומ"ץ מאקאווא. רבינו שליט"א חילק מזונות לקהל הנוכחים, וסיפר סיפורים מבעל ההילולא.

זוה תוכן הסיפורים:

ווען איך בין געווען מנחם אבל זיין די קינדער פון רבי משה הענדלער וואס איז יעצט אוועק, האבען זיי פארציילט, אז זייער זיידע רבי ברוך הענדלער איז געווען א תלמיד פונעם **ערוגת הבשם** אסאך יארן. ער איז געווען א גרויסער חריף, און דער **ערוגת הבשם** האט אים געשטעלט אז ער זאל לערנען מיט זיינע קינדער. ער האט געלערנט מיט **רבי אברהם יוסף**, און מיטן **ויגד יעקב**, און זיי האבען גערופן דעם רבי ברוך, מיטן טיטל 'רבי'. און מיין זיידע דער **מאקאווער** דיין האט אויך געלערנט דעמאלטס ביים **ערוגת הבשם**, און ער האט געהאט א שוואכן קאפ, אבער ער האט זייער פלייסיג געלערנט. און רבי ברוך האט אמאל געזאגט פארן **ערוגת הבשם**, וואס וועט אויסוואקסען פון רבי חיים לייב? האט אים דער **ערוגת הבשם** געזאגט, ער וועט אויסוואקסען א גרויסער תלמיד חכם.

יארן שפעטער האבען זיי זיך געטראפן ערגעץ אין פעסט, און רבי ברוך האט אנגעפאנגען צו רעדן מיטן זיידען אין לערנען, און ער האט געזען אז ווי ער רעדט מיט אים אין לערנען, האט ער איבעראל געוויסט. האט ער אים געפרעגט, רבי חיים לייב, ווי איז דאס צוגעקומען צו דיר. האט ער אים געזאגט, איך האב מיך אסאך געפלאגט, בין איך צוגעקומען דערצו. האט ער געזען אז עס איז מקויים געווארן וואס דער **ערוגת הבשם** האט געזאגט, אז ער וועט אויסוואקסען א תלמיד חכם.

א' מהנוכחים: ווען מען קוקט אריין אין זיינע ספרים, זעהט מען אז עס האט אים גארנישט געפעלט.

רבינו: זיינע דברי תורה איז געפלאגטע דברי תורה, ער האט זיך געמוטשעט אויף יעדע זאך.

ער האט זייער פלייסיג געלערנט. ער איז א גאנצע וואך געזעסן אין זיין ספרים שטוב. זיי האבען געוואוינט אונטען, און זיין ספרים שטוב איז געווען

איין שטאק ארויף, און משבת לשבת איז ער נישט אראפגעקומען פון דעם שטוב, נאר צום עסן. און מען האט קיינמאל נישט געהייצט דעם צימער. ווען ער איז געגאנגען שלאפן, האט ער אויסגעטון זיין רעקל, און זיך איבערגעדעקט דערמיט.

ער האט אויך נישט געהאט קיין געלט צום הייצען. ער האט געהאט א שטוב פון זיבעצן קינדער. מיין מאמע ע"ה פלעגט צו זאגען, אז מען האט קיינמאל נישט אריינגערופן א קינד צו עסן נאכטמאל. און ווען א קינד האט געבעטן, האט מען געזוכט וואס מען קען אים געבן. מען האט זיך געפרייט אז מען בעהט נישט. אזוי גרויס איז אמאל געווען דאס עניות.

איך האב געהערט פון מיין מאמע ע"ה, אז אמאל איז זיין חבר וואס האט געלערנט מיט אים ביים **ערוגת הבשם**, ארומגעפארן נאך געלט, און ער איז אנגעקומען קיין מאקאווא. און ער איז אריינגעקומען צו זיין חבר, צום דיין, און געשמעסט אין לערנען. ביים סוף פונעם שמועס האט איינער געפרעגט דעם אנדערן וואס טוט זיך ביי דיר אין די משפחה, ווער קומט ביי דיר אין די רייע חתונה צו מאכען. און עס איז אויסגעקומען אז דער זיידע האט דעמאלטס געהאט א זון וואס האט געדארפט א שידוך טוהן, און דער חבר האט געהאט א טאכטער. רופט זיך אן דער חבר, אפשר זאלן מיר זיך משדך זיין? און עס איז אים איינגעגאנגען דער שידוך.

ווען ער איז אראפגעקומען עסן מיטאג, האט ער געזאגט פאר די באבע, מיין חבר איז היינט דא געווען, און ער האט מיר געזאגט, אז ער האט א טאכטער, און מיר האבען יעצט א זון אין די רייע, אפשר זאלן מיר זיך משדך זיין. זאגט די באבע, איך פארשטיי נישט, דו ווייסט דאך אז דו האסט גארנישט מיט וואס חתונה צו מאכען, און ער האט דאך אויך נישט, ווייל ער גייט דאך ארום נאך געלט, ווי אזוי קענען מיר צוויי ארימעלייט חתונה מאכען א קינד. האט דער זיידע געזאגט, דער באשעפער האט?! מער האט די באבע נישט געענטפערט א ווארט, און דער שידוך איז געווארן. און מיין מאמע ע"ה פלעגט צו זאגען, אז דאס קינד איז געווען דער גרעסטער בעל פרנסה פון אלע קינדער, און

אויף יעדן יום טוב האט מען געווארט אז ער זאל שיקן עפעס געלט, אז עס זאל זיין אויף יום טוב. פון דעם וואס ביידע האבען נישט געהאט, און נאר דער באשעפער האט, האט דאס קינד געהאט די מערסטע פון אלע קינדער. עס איז א מוסר השכל.

*

בשעות הלילה נכנס רבינו שליט"א לשמחת בית השואבה בהסוכה הגדולה שע"י בית מדרשנו. בין המסובים נכחו: הגה"צ רבי יצחק אייזיק טירנויער שליט"א - אב"ד שומרי שבת (ב"פ), הרה"צ רבי דוד ראזענבוים שליט"א - האדמו"ר מקאלבסוב (וומסב"ג), הרה"ג רבי אשר אדלער שליט"א - אב"ד סערעדנא (מאנסי).

אחר שזימרו מזמורי שיר המעלות וניגונים לכבוד החג, נתכבד הבחור נחמן גלויבער נ"ו, מתלמידי ישיבתנו הק', לשור בכינור ניגוני התעוררות לכבוד היום. אחר כך השמיע רבינו שליט"א מדברותיו בעניני החג, וברמזי מצוות ד' מינים וניסיד המים וישיבת סוכה. בברכת המזון נתכבד הרה"ג רבי יהושע שליט"א. עם סיום ברכת המזון יצאו כל הנאספים במחול וריקודין לרגל שמחת בית השואבה למשך שעה ארוכה.

*

יום שני - ג' דחול המועד סוכות

בשעות הצהרים הגיע הרה"ג רבי מנחם מענדל טייטעלבוים שליט"א אב"ד טשענסקאוויץ (פלעטבוש) לביקור אצל רבינו שליט"א.

זוה תוכן השיחה:

אב"ד טשענסקאוויץ: מיין טאטע איז געווען זייער נאנט מיטן סאמבאטהעלער רב. ווען עס איז ארויסגעקומען דער קול קורא אז מען דארף ווארטען א וואך ווען א קינד איז געל, האט מיין טאטע פארברענגט מיט אים ביי א חתונה א לאנגע צייט אויף דעם נושא. די דאקטורים האלטן דאך סתם אזוי, אז עס איז גארנישט.

רבינו: די דאקטורים האלטן אז עס איז גארנישט, נישט ווייל זיי האלטן בעצם אז עס איז גארנישט, נאר ביי זיי אפילו ווען א קינד איז קראנק, איז נישט דא א הלכה פון ז' ימים.

אב"ד טשענסקאוויץ: איך האב אמאל געפרעגט א דאקטער, דיין קינד וואלסטו אויך געמל'ט. זאגט

ער מיר, דו פרעגסט מיך אלץ דאקטער אדער אלץ יוד. אלץ יוד וועל איך טון נאר דאס וואס דער מוהל זאגט. האב איך אים געזאגט, דעמאלטס האלט איך שוין מיט דיר אויף א וועג.

רבינו: ווען מען איז דן אויף א זאך צו מען איז א חולה, צו נישט, דעמאלטס איז מען דן וואס דער דאקטער זאגט. אבער ווען דער דאקטער זאגט, אז איך האלט אויך אז עס איז א זאך וואס איז נישט גוט, עס איז נישט א נארמאלע זאך אז א קינד איז געל, און אמאל ווען ער ווערט גאר געל, דארף מען טוישען די בלוט. אבער ער זאגט נאר, אז דאס שטערט נישט צום ברית. אויף דעם האבען די חכמים געזאגט, אז עס שטערט יא צום ברית.

רבינו שליט"א התעניין על בית מדרשו בפלעטבוש אב"ד טשענסקאוויץ: לעצטע יאר איז צוגעקומען צו מיר א יונגערמאן אין בית המדרש, און ער זאגט מיר, אפשר קענסטו רעדן צו מיין בחור'ל. ער לערנט אין א ליטווישע ישיבה, און זיין ראש ישיבה האט אים געזאגט, אז עס איז נישט דא קיין שום מקור צו ליינען משנה תורה. האב איך געזאגט, שיק אים צו מיר, און איך וועל מיך מיט אים אן עצה געבן. איך קען דעם בחור, ער איז א וואויל יונגעל. עס האט מיר זייער געבאדערט, אז א ראש ישיבה זאגט אזוי פאר א יונגעל, אויף א זאך וואס זיין טאטע פירט זיך אזוי. נעם איך ארויס א חומש, און איך ווייז אים די פסוק אין פרשת וזאת הברכה, תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, און איך זאג אים, דא שטייט אז מען דארף ליינען משנה תורה. פרעגט ער מיך, ווי שטייט עס. האב איך אים געזאגט, אז דא שטייט, אז א זאך וואס דיין טאטע פירט זיך, און דיין זיידע האט זיך אזוי געפירט, דארפסטו דין אויך אזוי פירן.

איך האב ביי מיר זייער א וואוילע יונגערמאן, ער גייט אין מקוה יעדן טאג. ווען ער איז געווארן אן אבל, האט ער מיר געפרעגט, צו עס באדערט מיך, אויב ער וועט זאגען, ויקרב 'קץ' משיחה, ער שטאמט פון טריסקער חסידים. זאג איך אים, פארוואס זאל עס מיך באדערן. איך וועל דיר זאגען נאך מער, איך האב הנאה אז דו טוסט אזוי, אזוי וועלן כאטש דייע קינדער וויסען, אז דיין טאטע איז געווען א טריסקער חסיד.

רבינו: מען ברענגט צו פונעם חזון איש, אז ווען מען פלעגט אים צו פרעגן אויף שבועות ביינאכט,

צו מען זאל לערנען, אדער מען זאל זאגען תיקון ליל שבועות, פלעגט ער פרעגן, דו ביזט א אונגארישער אדער א ליטווישער. פאר די חסידים האט ער געזאגט אז מען זאל זאגען תיקון ליל שבועות, און פאר א ליטווישען האט ער געזאגט אז מען זאל לערנען.

אב"ד טשענסקאוויץ: מען זעהט אין אגרות חזון איש, אז ער איז געווען זייער שטארק פאר מסורה. שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך, רוב יונגעלייט זענען דאך פון היימישע שטובער.

רבינו: ווילאנג מען האט דעם אל תטוש תורת אמיר, האלט מען זיך ערליך. איינמאל עס איז שוין אין די הענט פונעם מענטש, דאס נעם איך יא אן פון מיין טאטן, און דאס נישט, מאכט זיך יעדער איינער זיינע גבולים.

אב"ד טשענסקאוויץ: ביי מיר איז אוועק יעצט פאר צוויי חדשים א יוד, וואס ער איז געקומען פון א דארף נעבן אוהעל, און ער איז געווען א תלמיד פונעם אונגווארער רב, הגה"צ רבי יוסף אלימלך כהנא זצ"ל. ער איז געווען א תמימותדיגער יוד, ער האט נישט געקענט אסאך לערנען, אבער די קינדער האבען געקענט לערנען. קומט ער צו מיר, און ער זאגט מיר, וואס קען איך טון מיט מיין זון. ער ברענגט מיר און ער ווייזט מיר אין משנה ברורה, און איך זאג אים, דו ביזט גערעכט, אבער מיין הייליגער רבי האט נישט אזוי געטון.

ער האט געהאט א מוראדיגע תמימות, זיין אייניקעל איז איינע פון די גבאים אין בית המדרש, און ער איז געשטאנען נעבן דעם ספר תורה, און ער האט אראפגענומען די טלית פונעם קאפ און געלייגט אויפן אקסעל. האט ער אים געזאגט, דו ביסט נישט אין א טעמפל, טוה דיר עפעס אן אויפן קאפ.

ער האט מיר געזאגט, אז ווען מען האט אוועקגעפירט זיין פאטער קיין אושוויץ, האט אים דער פאטער געזאגט, איך בעהט פון דיר דריי זאכען. איינס, דו זאלסט לייגען תפילין יעדן טאג. צווייטענס, דו זאלסט נישט עסן טריפות. און טאמער דו דארפסט יא עסן טריפות, זאלסטו נישט אויסנאגען די מארעך פון די ביין. און ער האט מיר געזאגט, אז עס איז אים אלץ געלונגען צו האבען אדער א של יד אדער א של ראש, און אפילו ווען עס איז שוין געווען אינמיטן די נאכט, און מען טאר

נישט לייגען תפילין, האב איך יא געלייגט, ווייל איך האב געוויסט, אז אויב איך וועל נישט לייגען יעצט, וועל איך מארגען אויך נישט לייגען.

רבינו: מען טאר נישט נאכלאזן.

אב"ד טשענסקאוויץ: ער איז געווען אן אשכנז'ישער געשטעל, אבער מיט א תמימות און אן ערליכקייט. דאס איז שוין מער נישט דא.

רבינו: אפילו אין די וויענער קהילה וואס איז געווען שטארק מיט מסורה, זענען זייערע קינדער געווארן אדער חסידים, אדער זענען זיי געגאנגען צו די ליטווישע וועלט. אבער אזוי ווי זייער געשטעל איז געווען, איז מער נישט דא. עס האט זיך נישט געהאלטן.

אב"ד טשענסקאוויץ: ביי די יעקישע איז אויך אזוי. די קינדער זענען געווארן אדער מאדערן אדער ליטוויש.

מיר האבען געהאט א שכן, א דאקטער, ער וואוינט היינט אין ניו דזשערסי, רופט ער מיך אן א פאר יאר צוריק, אז ער ווייסט נישט וואס צו טון, אז זיין אייניקל האט חתונה, און ער וויל זיך אנטון א שטריימעל, וואס ער זאל טון מיט אים. זאגט איך אים, דו ווייסט אז דיין זיידע, נישט דיין עלטער זיידע, נאר דיין טאטע'ס טאטע איז געגאנגען מיט א שטריימעל. זאגט ער מיר, יא, איך האב דעם שטריימעל. זאג איך אים, איז די קשיא אויף דיר, נישט אויפן אייניקל. דאנק דעם אייבערשטען אויף דעם. דער אייניקל וואוינט אין שיקאגא, און ער לערנט אין א כולל שוין צען יאר, די טרערן פון א באבע האבען עפעס אויפגעטון.

*

אב"ד טשענסקאוויץ: מיין טאטע ז"ל האט כמה פעמים פראבירט נאכצוגיין פון ווי עס איז דער מקור, וואס מען פירט זיך ביי אונז, אין צאנז האט מען זיך אזוי געפירט, אז הושענא רבה האט מען יא געזאגט נשמת, פארקערט פונעם רמ"א. (דברמ"א (סימן תרס"ד סעיף א') כתב שאין אומרים נשמת בהושענא רבה). און מען האט נישט געזאגט שיר המעלות ממעמקים.

רבינו: עס איז א כל בו (סימן נ"ב).

אב"ד טשענסקאוויץ: אויף יא צו זאגען נשמת, אבער נישט אויף דעם וואס מען זאגט נישט שיר המעלות ממעמקים.

רבינו: שיר המעלות ממעמקים איז נאר פונעם אר"י הק' (שער הכוונות דף ד' ע"א).

אב"ד טשענסקאוויץ: מיין טאטע האט אמאל געפרעגט דעם באבוב'ער רב זצ"ל, האט ער געזאגט, מיום עמדי על דעתי האב איך אזוי געדאווענט ביי מיין טאטע, און איך האב אים קיינמאל נישט געפרעגט, פארוואס. אזוי האט מען זיך געפירט ביי זיי, מען האט געזאגט נשמת.

ונסוב השיחה אודות ש"ב הגה"צ רבי יהושע העשיל דייטש זצ"ל אב"ד פריימאן (וומסב"ג)

רבינו: דער פריימאנער רב האט מיר פארציילט, אז ער האט חתונה געהאט נאך די קריג אין רומעניע, און מיין טאטע האט געוואוינט אין אונגארן, און מיין טאטע האט זיך איינגעשטעלט דאס לעבן און געשווערצט די גרעניץ צו קומען צו זיין חתונה אין רומעניע. נאך די קריג איז מען געבליבען אחד בעיר ושנים במשפחה, און דאס ביסל משפחה וואס איז געבליבן האט מען זיך צוזאמגעהאלטן. האט ער געשווערצט די גרעניץ, צו גיין צו זיין חתונה. ווען איך האב חתונה געמאכט מיין ערשטע טאכטער (עם הרה"ג רבי אהרן ישעי' ראזנער שליט"א חדב"ן), איז ער געקומען צו די חתונה, ער האט זיך דעמאלטס נישט אזוי גוט געשפירט, און ער האט מיר געזאגט, איך האב מיך אראפגעלייגט שלאפן, און איך האב געזען דעם פעטער (הגה"צ מסאמבאטהעלי זצ"ל) אין חלום, און ער האט מיר געזאגט, מיין קינד מאכט היינט חתונה, און דו גייסט נישט צו די חתונה. בין איך געקומען מיט מסי"נ צו די חתונה.

אב"ד טשענסקאוויץ: דער ביקסאדער רבי האט אים אויסגעקליבען פאר א חתן פאר זיין אייניקל (שהיה חתן הגה"צ רבי משה אריה לעוו זצ"ל מטעמישוואר, חתן הגה"ק מביקסאד זצ"ל). ער האט געלערנט ביים פאפא רב, און דער ביקסאדער רבי האט זיך דארט געדרייט, און ער האט געזאגט, דער בחור געפעלט מיר פאר מיין אייניקל.

רבינו נתן לו הספר ולאשר אמר - ויגד משה החדש אב"ד טשענסקאוויץ: איך וויל בעטן דער רב זאל מיר געבן א ברכה.

רבינו: מען זאל קענען מרחיב זיין די גבולי הקדושה מתוך נחת און הרחבת הדעת, און א גוט קוויטל, און א גוט געבענטשט יאר.

אב"ד טשענסקאוויץ: אמן. דער רב זאל אויך זיין געזונט און שטארק, מיט לאנגע געזונטע יארן, און

א גוט קוויטל. און מען זאל קענען טון וואס מען דארף צו טון.

מיין טאטע ז"ל איז געווען אין ארץ ישראל, און ער איז געווען ביים מנחת יצחק, און ווען ער איז ארויסגעגאנגען האט ער געזאגט, איך וויל איבערלאזן א ברכה פארן רב. דער אייבערשטער זאל העלפען, אז דער רב זאל קענען פסק'נען שאלות וואס שטייט אין שולחן ערוך, און נישט אנדערע נארישקייטן. און עס איז געווען ביי אים אזוי חשוב, אז ער האט אנגערופן רבי משה הלברשטאם, און ער האט אים געזאגט, היינט איז געווען ביי מיר א רב, וואס האט מיר געגעבן די ריכטיגע ברכה. זייט איך בין רב האט מיר נאך א יוד נישט אזוי געבענטשט.

ונפרדו לשלום

*

יום שלישי – ד' דחול המועד סוכות

בשעות הערב נסע רבינו שליט"א לבארא פארק וביקר אצל אחיו כ"ק הגה"צ מסערדאהעלי שליט"א.

זוה תוכן השיחה:

אב"ד סערדאהעלי: איך האב ממש יעצט געזען א תפארת שלמה (לסוכות ז"ה ואברהם זקן), פארוואס דער יום טוב פון סוכות הייסט חג האסיף, ווייל עס איז מקבץ אלע מצות און מעשים טובים, שלא עלו לה'. ער זאגט, אז עס שטייט אין פסוק (תהלים פא-ד) תקעו בחדש שופר, די גאנצע חודש האט א דין אזוי ווי שופר, און ביי שופר שטייט (ר"ה כז:) כל הקולות כשרין בשופר, איז טייטש אז אלע קולות אין תלמוד תורה און אין תפלה וואס קענען נישט עולה זיין, איז יעצט עולה.

איך מיין אז מען קען זאגען פשוט. עס שטייט פונעם אר"י הק', אז א יעדע מצוה וואס איז נישט געמאכט געווארן בדחילו ורחימו, איז נישט פרכת לעילא. אבער די מצוה איז דאך א מצוה, די מצוה איז דא. איז ווען ער טוט איינמאל די מצוה מאהבת ה', ער טוט די מצוה בלתי לה' לבדו, ווערט נתעטף דערין אלע מצות, און אלע תפילות וואס זענען געווען נישט בדחילו ורחימו, אבער נישט א תפלה מיט א שלעכטע מחשבה, און אלע זענען עולה צוזאמען. עס שטייט פונעם בארדיטשוב'ער רב זי"ע (קדושת לוי פ' האזינו) אז סוכות טוט מען

תשובה מאהבה. עס איז זמן שמחתנו, און א יוד ווערט נתעורר. קומט אויס, אז מיט דעם דאווענען יעצט די טעג, ווערן נתעטף אלע תפלות, און אלע תורה וואס מען האט נישט געלערנט ווי עס באדארף צו זיין, אלעס ווערט נתאסף, וועגן דעם הייסט עס חג האסיף.

רבינו: אפילו אן דעם אז עס ווערט נתאסף, אז ער טוט תשובה מאהבה ווערט אלעס זכיות.

אב"ד סערדאהעלי: ער האלט נאכנישט דערביי אז ער זאל תשובה טון אויף דעם, דאס איז שוין א גרויסע מדרגה. צדיקים טוען טאקע תשובה אויף זייערע מצות.

רבינו: עס שטייט אין בני יששכר (תשרי י-כב, ובאגרא זכלה פ' ראה ד"ה חג הסוכות) אז חג האסיף, איז ווייל מען נעמט צוזאם אלע תפילות.

אב"ד סערדאהעלי: דער תפארת שלמה זאגט, אז די טעם איז ווייל עס איז דומה צו שופר.

א' מהנוכחים: עס שטייט פונעם בעלזער רב, אז שמיני רגל בפני עצמו לענין פז"ר קש"ב (סוכה מה), אז שמיני עצרת הערט מען אין הימל צו אלע תפילות וואס איז געווען מפוזר ביז יעצט.

רבינו: איך האב געזען אין חתם סופר אין די דרשות (ח"א מה), אז ער זאגט אויפן פסוק (ויקרא כג-מא) בחודש השביעי תחוגו אותו, אז ווען א יוד טוט תשובה מיראה ווערט ער אזוי ווי א קטן שנולד, און עס ווערט ביי אים יעצט חודש הראשון. און ווען ער טוט תשובה מאהבה, און ער איז מתקן אלעס פון פריער, קומט אויס, אז די יאר האט זיך אנגעהויבען ביי אים פריער. זאגט די תורה אז מען זאל אזוי אפהיטען דעם חודש, אז עס זאל זיין בחודש 'השביעי' תחוגו אותו, און עס זאל נישט זיין בחודש הראשון. מען זאל טון תשובה מאהבה, אז עס זאל זיין ביי אים די זיבעטע חודש פונעם יאר, ווייל אויב נישט איז עס ביי אים דער ערשטער חודש אינעם יאר, ווייל ער איז יעצט געבוירן.

אב"ד סערדאהעלי: בן מאה ועשרים שנה אנכי היום (דברים לא-ב), דער אייבערשטער איז ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום (ר"ה יא), און כמעט מען זעהט עס נישט. עס שטייט פונעם חתם סופר (בדרשותיו לז' אדר קמא), אז מען רעכענט פון דעם טאג וואס ער האט אנגעהויבען צו דינען דעם אייבערשטען, און דאס ווייסט דאך נאר דער

אייבערשטער, און פון דעמאלטס איז ער ממלא שנותיו מיום ליום.

א' מהנוכחים: עס שטייט אין ספרים הק' אויפן מדרש (ב"ר נה-א) כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים, ווען זיי אליין ווערן תמימים, אזוי איז שנותיהם תמימים.

רבינו: (אחר שהציג את נכדו הילד צבי הירש כ"ץ נ"י שנקרא על שם הגה"ק בעל דרכי תשובה ממונקאטש זצ"ל) זיין זיידע (כ"ק האדמו"ר ממונקאטש שליט"א) זאגט, אז דער שם שלמה האט נישט געהאט אסאך חסידים, אבער זיינע חסידים זענען געווען מובחרים. דאס ביסל וואס ער האט געהאט, זענען אלע געווען בני עליה.

אב"ד סערדאהעלי: איך האב געהערט פונעם פעטער דער קטמונ'ער רב, אז רבי ישראל'טשע וויזניצער האט געהאט א גרויסע עולם, אבער א גרויס חלק דערפון זענען געווען פראסטע יודען. און דער אנטניא'ער (הגה"ק רבי חיים האגר זצ"ל, בעמ"ס טל חיים, אחיו של בעל אהבת ישראל מוויזניץ זצ"ל) האט געהאט ווייניג חסידים, אבער ער האט געהאט אויסגעוועלטע חסידים ואנשי מעשה תלמידי חכמים.

רבינו: דער אנטניא'ער האט געמאכט שיינע ספרים.

אב"ד סערדאהעלי: ער איז געווען א גרויסער תלמיד חכם, ער איז געזעסן און געלערנט כל ימיו.

רבינו: האט ער דאך נישט געקענט זיין אזא גרויסער רבי...

אב"ד סערדאהעלי: עס שטייט אין עובדא דאהרן, אז רבי אהרן ראטה זצ"ל (בעל שומר אמונים) האט גערופן דעם רבי ישראל'טשע וויזניצער, דער גוטער זיסער צדיק. ער איז געווען אזא זיסער יוד.

רבינו: אלע האבען געהאלטן פונעם אים. ער איז געווען א שפל ברך.

אב"ד סערדאהעלי: ער האט זיך אלץ גערופן 'דער יונג'. וואס ווילט עטץ פונעם יונג, וכדומה.

ובירכו רבינו: מען זאל האבען א פרייליכען און לוסטיגן יום טוב, און א גוט קוויטל, און א גוט געבענטשט יאר, מיט לאנגע געזונטע יארן.

אב"ד סערדאהעלי: וכן למר, א גוט געבענטשט יאר, מען זאל קענען מרביץ תורה זיין געזונטערהייט.

רבינו: וואס פאר א סארט שלאק איז דא אויף די סוכה.

אב"ד סערדאהעלי: א דאך. עס איז צוויי דעכער. איך האב מיך אויסגעלערנט פונעם **סאטמארער רב**, אז מען דארף האבען צוויי דעכער. ער פלעגט עפענען איין דאך, און זיך געוואשן און געגעסן, און ווען עס האט אנגעהויבען אריינצוטראפן, האט ער געעפנט דעם צווייטן דאך, און ער האט זיך געזעצט אויף די צווייטע זייט. אזוי האט מען צוויי מאל צייט.

א' מהנוכחים: עס שטייט אין **מטה אפרים** (סימן תרכ"ה סעיף ט) אז עס איז גוט צו האבען נאך א סוכה אן א שלאק. אז ווען איין סוכה איז צוגעמאכט מיטן שלאק, און עס איז שווער עס כסדר צו עפענען, זאל מען האבען נאך א סוכה, צו קענען עסן און טרינקען אכילת עראי.

*

יום רביעי – הושענא רבה

אחר אמירת ההושענות ותפילת המוספין, נגשו קהל רב מאנ"ש לקבל עלי הערבה מידו של **רבינו שליט"א**.

*

שמיני עצרת ושמחת תורה

בליל שמיני עצרת אחר תפלת מנחה דרש **רבינו שליט"א** בדברי אגדה לכבוד היום, ובקדושת הזמן אשר אין בו שום מצוה מיוחדת רק לשמחה בה' ובתורתו, ומצות חג שמיני עצרת הוא כמו אויר לנשימה אשר יכולים למצאו בכל מקום, כן הוא שמחת היום שאין צריך לשום כלי מעשה כבשאר ימים טובים, והוא רגל אף כשנמצא בפני עצמו, בישיבתו ובעמידתו ובשכיבתו תמיד בכל עת וזמן, בואו לפני ברננה. – ובפרט אחר שקלט האדם ריח טוב מקדושת הסוכה, ושורה עליו רישומא דקדושה של צילא דמהימנותא, הזמן מסוגל ביותר להתרומם בשמחת התורה.

בליל שמחת תורה אחר תפלת מנחה נשא **רבינו שליט"א** מדברותיו בדברי אגדה המושכים את הלב, לבאר מקראי קודש שבכתובים שמתאר איך שדוד מלך ישראל היה מפזז ומכרכר בכל עוז בעלותו את ארון ברית ה'. וכל אחד צריך ללמוד מפרשה זו לשמחה בשמחת התורה, ולצייר בעצמו אילו היו נותנים לו עבור כל רקידה אבנים טובות בודאי שהיה מתאזר

כגבור הלציו, ומכל שכן בשמחת התורה אשר ערכה לא יסולה בפז.

רבינו שליט"א ציטט מדברי הרמב"ם (סוף הל' לולב) שצריך האדם לשמוח בעשיית מצוה וכו', וכל המגיס דעתו וחולק כבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו חוטא ושוטה, והוסיף שזה מוסר השכל לאלו שחוננם ה' בקול נאה שלא ימנע מכבוד ה' לירד לפני התיבה עבור חשבונות שונות, ובה שמכבד את ה' מגורו יש לו חלק בהתעלות התפלה של כל הציבור. וענין זה נוגע גם בשאר זמני ומועדי קודש ובנעילת החג, אשר המונע מלרומם השירה בקולו הנעים מחמת חשבונות שונות, הרי זה נכלל במה שמתאר הרמב"ם שהוא חוטא ושוטה. וגדול שכרו של המסייע בשיר שיש לו חלק רב בקידוש שם שמים בשירות ותשבחות.

*

סדר ההקפות נערכה בהתרוממות הנפש מתוך שמחה וחדוה עילאה, כאשר קהל הקודש מסובבים כחומה, ולצדם בחורי חמד וילדי צאן קדשים על מקומותיהם במעלות ההיכל, רוגשים ומתרוממים בעוז ותעצומות.

מה נהדר היה מראה כהן גדול בריקודין הנהלבים ברגשי קודש, כאשר **רבינו שליט"א** מפזז ומכרכר בכל עוז, ובריקודין עילאין בניגוני ואמר ביום ההוא הנה אלקיני זה וכו', יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשינו בישועתך באמת, ובספר תורה הכרוך בזרועו מנענע לצידי ההיכל בהקפה השישית. אשרי עין ראתה כל אלה.

בהקפות האחרונות ביום ובלילה רקד **רבינו שליט"א** עם ילדי התשב"ר צאן קדשים, בעוד שהציבור מזמרים ומטפחים במחיית כפים, בתפלת זרעא היא וקיימא זרעא די לא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי אורייתא. וביום שמחת תורה הגיע אחריהם תור הבחורי חמד בניגון וטהר לבנו לעבדך באמת, והשירה התגברה בריקוד נלהב ומרומם, כאשר **רבינו שליט"א** מזמר הניגון 'אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל', וכל הקהל עונים אחריו. אחר ההקפות בירך **רבינו שליט"א** ברכת כהנים בקול רם, ואמר כל העם אמן הללויה. – עם סיום ההקפות עברו כל הקהל לפני **רבינו שליט"א**, שבירך לכל אחד ברכת 'גוט יום טוב' בצהלת פניו המאירים.

*

שבת קודש פרשת בראשית

אחר התפלה השתתף רבינו שליט"א אצל הברית של בן הר"ר אלי' בצלאל שרייבער הי"ו, (וומסב"ג, בן הר"ר הערשל שרייבער הי"ו, ב"פ), שהתקיים בבית המדרש תפארת משה. רבינו שליט"א נתכבד במוחלות.

בשעות הערב נטל רבינו שליט"א ידיו לסעודה שלישית - סעודת נעילת החג. אחר שזימרו ניגוני שלש סעודות, המשיכו בניגוני התעוררות ודביקות של ימים הנוראים, מה יפו פעמיק בנעלים.

בתוך הדברי תורה השמיע רבינו שליט"א דברי הדרכה להמשיך קדושת המועדים על כל השנה. לנצל הזמנים ללימוד התורה, וזירז את קהל אנ"ש לקבוע ללמוד יחד בחבורה מסכת ברכות שמתחילים כעת במסגרת חבורת 'ובהם נהגה', ולהשתדל גם בלקיחת הבחינות מדי חודש בחדשו.

בקול חוצב חזר רבינו שליט"א על גודל החורבנות של כלי האינטערנעט, והרי מקרא מפורש הוא ולא יראה כך ערות דבר ושב מאחריך, ובודאי כל אחד ואחד יש לו כבר פילטער טוב על כל הכלים. והוסיף שגם מכל החבורות שונות של מעסידזשעס צריכים להתרחק ביותר, שמלבד שזה גורם ביטול הזמן, מפרסמים שם

בתמידות דברי ליצנות וזלזולים מכל הקדוש לנו, והאדם ירד לעולם הזה לעבוד את ה' ולהכין עצמו בפרוודור כדי ליכנס לטרקלין, וחבל לאבד הזמן בדברים של הבל ורעות רוח.

והמשיך בדבריו לעורר על עבודת התפלה, לקבוע לעצמו מנין שבו יוכל להתפלל בנחת. ובפרט בשבתות ומועדי קודש אשר אינו טרוד על מחייתו, צריכין ביותר להרגיל לבא בזמן לבית המדרש, ולשפוך את שיחו לפני ה'. ובסעודה שלישית עת רעוא דרעוין ינצל את הזמן להתבוננות על מצבו ברוחניות בעבודת בוראו, ולזמר ביחד שירות ותשבחות ולשמוע דברי תורה ותוכחת מוסר, אשר על שעה זו כיוונו חז"ל באמרוס אין לך אדם שאין לו שעה, וממנו יוכל לקבל חיות על משך ימי השבוע הבא.

וסיים בברכה שנוכל ליקח אתנו את השפעת החג, כאשר נקבל על עצמינו לעשות את כל מצות ה' באהבה ושמחה, ונקדים אמירת נעשה לנשמע ברצון חזק ואמיץ לקיים את כל דברי התורה הזאת, ולהוציאם מן הכח אל הפועל, ובזכות זה נתברך בכל משאלות לבבינו לטובה בבני חיי ומזוני עד ביאת ינון.

אחר ניגוני שמחה וברכת המזון זרק רבינו שליט"א תפוחים, ואחר כך חילק אגוזים כנהוג.

